

KONSULTANT KRAJOWY W DZIEDZINIE MEDYCYNY RODZINNEJ

dr hab. n. med. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Ul. Syrokomli 1, 51-141 Wrocław

e-mail: kk.medrodzinna@gmail.com tel. do sekretariatu 71 325 51 26

Komunikat konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny rodzinnej z dnia 6 czerwca 2025

*dotyczący wprowadzenia badania przesiewowego w kierunku hipercholesterolemii
rodzinnej w ramach bilansu zdrowia dziecka objętego rocznym obowiązkowym
przygotowaniem przedszkolnym*

Informacja dla lekarzy rodzinnych, innych lekarzy POZ oraz świadczeniodawców POZ.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 736 z późn. zm.) rozszerzono zakres świadczeń realizowanych w ramach bilansu zdrowia dzieci objętych rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym (tzw. bilans 6-latka).

W Części III rozporządzenia dodano obowiązek przeprowadzenia badania przesiewowego w kierunku hipercholesterolemii rodzinnej, obejmującego oznaczenie następujących parametrów:

- cholesterol całkowity,
- cholesterol HDL,
- cholesterol LDL,
- triglicerydy,
- cholesterol nie-HDL (wartość wyliczana).

Wdrożenie badania przesiewowego ma na celu wczesne wykrywanie zaburzeń lipidowych o podłożu genetycznym oraz umożliwienie odpowiednio wczesnej interwencji medycznej, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną oraz wytycznymi towarzystw naukowych.

W załączeniu do niniejszego komunikatu przekazuję:

- algorytm postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w przypadku podejrzenia hipercholesterolemii rodzinnej,
- wykaz ośrodków specjalistycznych zajmujących się diagnostyką i leczeniem zaburzeń lipidowych u dzieci w Polsce.

Dr hab. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW
Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej

OCENA LIPIDOGRAMU U DZIECI

Obowiązujące normy stężeń lipidów opublikowane w Raporcie Programu Edukacji Cholesterolowej u Dzieci (*National Education Cholesterol Program [NCEP] – Expert Panel on Blood Cholesterol Levels In Children and Adolescents*)

Kategoria	Stężenie akceptowane	Stężenie graniczne	Stężenie wysokie
TC (mg/dl)	<170	170–199	≥200
LDL-C (mg/dl)	<110	110–129	≥130
Triglicerydy (mg/dl)			
• 0-9 rż.	<75	75–99	≥100
• 10-19 rż.	<90	90–129	≥130
HDL-C (mg/dl)	>45	40–45	<40

TC - cholesterol całkowity, LDL-C - frakcja LDL cholesterolu, HDL-C - frakcja HDL cholesterolu

ALGORYTMY POSTĘPOWANIA

Algorytmy postępowania u dzieci i młodzieży z zaburzeniami lipidowymi dla następujących sytuacji klinicznych:

- dziecko z niskimi wartościami cholesterolu,
- dziecko z hipercholesterolemią,
- dziecko z hipertriglicydemią,
- dziecko z dyslipidemią mieszaną,
- dziecko z hipercholesterolemią spowodowaną wyższą wartością frakcji HDL-C.

DZIECKO Z NISKIMI WARTOŚCIAMI CHOLESTEROLU

TC <100 mg/dl
LDL-C <50 mg/dl

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb standardowy

Dokument rekomendowany przez konsultant krajową w dziedzinie medycyny rodzinnej
dr hab. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW (czerwiec 2025 r.)

Opracowanie:

prof. dr hab. med. Małgorzata Myśliwiec, dr n. med. Matylda Hennig, lek. Marta Bandura
Klinika Pediatrii, Diabetologii, Endokrynologii Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku

DZIECKO Z HIPERCHOLESTEROLEMIĄ

W hipercholesterolemii zalecaną dietą jest dieta śródziemnomorska

SCHEMAT 1

LDL-C
110–129 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Kontrola lipidogramu po 4 tygodniach

LDL-C $\geq$ 130 mg/dl

Postępuj według schematu 2

II POBRANIE
PO 4
TYGODNIACH

SCHEMAT 2

LDL-C
130–149 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Zbierz wywiad rodzinny (zawał mięśnia sercowego, udar mózgu <60. rż., hipercholesterolemia u rodziców)
Kontrola lipidogramu po 4 tygodniach

LDL-C $\geq$ 130 mg/dl
+ wywiad rodzinny dodatni
+ BMI <85 pc

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej
(z wynikami lipidogramu rodziców)

tryb
przyspieszony

LDL-C $\geq$ 130 mg/dl
+ wywiad rodzinny dodatni
+ BMI $\geq$ 85 pc

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej
(z wynikami lipidogramu rodziców)

Dalsze postępowanie dietetyczne

tryb
standardowy

LDL-C $\geq$ 130 mg/dl
+ wywiad rodzinny ujemny
+ BMI $\geq$ 85 pc

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Kontrola lipidogramu po 6 miesiącach;
jeśli LDL $\geq$ 130 mg/dl skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej (z wynikami lipidogramu rodziców)

tryb
standardowy

LDL-C < 130 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Kontrola lipidogramu przed 18. rż.

II POBRANIE
PO 4 TYGODNIACH

SCHEMAT 3

LDL-C
> 150 mg/dl

Zbierz wywiad rodzinny (zawał mięśnia sercowego, udar mózgu <60. rż., hipercholesterolemia u rodziców)
Kontrola lipidogramu po 4 tygodniach

LDL-C $\geq$ 150 mg/dl
+ wywiad rodzinny dodatni
niezależnie od BMI

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej niezależnie od wywiadu (z wynikami lipidogramu rodziców)

tryb
przyspieszony

LDL-C $\geq$ 150 mg/dl
+ wywiad rodzinny ujemny
+ BMI > 85 pc

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Kontrola lipidogramu po 6 miesiącach;
jeśli LDL $\geq$ 130 mg/dl skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej (z wynikami lipidogramu rodziców)

tryb
standardowy

LDL-C 130–149 mg/dl
lub
LDL-C < 130 mg/dl

Postępuj według schematu 2

II POBRANIE
PO 4 TYGODNIACH

DZIECKO Z HIPERTRIGLICERYDEMIĄ

W hipertriglicydemii zalecaną dietą jest dieta z ograniczeniem tłuszczu zwierzęcych oraz włączenie do leczenia kwasów omega 3

SCHEMAT 1

TG
100–149 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Kontrola lipidogramu po 6 miesiącach

TG $\geq$ 150 mg/dl

Postępuj według schematu 2

II POBRANIE
PO 6
MIESIĄCACH

SCHEMAT 2

TG
150–449 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne
Zbierz wywiad rodzinny (zawały mięśnia sercowego, udary mózgu, OZT, hipertriglicydemia u rodziców)
Kontrola lipidogramu po 6 miesiącach

TG $\geq$ 450 mg/dl

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb
przyspieszony

TG 150–449 mg/dl

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb
standardowy

TG 100–150 mg/dl

Postępuj według schematu 1

II POBRANIE
PO 6 MIESIĄCACH

SCHEMAT 3

TG
450–999 mg/dl

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb przyspieszony

SCHEMAT 4

TG
 $\geq$ 1000 mg/dl

Skieruj pacjenta do Oddziału Diabetologicznego/Endokrynologicznego/Metabolicznego według wykazu ośrodków

DZIECKO Z HIPERCHOLESTEROLEMIĄ SPOWODOWANĄ WYŻSZĄ WARTOŚCIĄ FRAKCJI HDL-C

TC ≥ 200 mg/dl
HDL-C ≥ 45 mg/dl
LDL-C < 110 mg/dl

Brak wskazań do dalszej diagnostyki zaburzeń lipidowych

DZIECKO Z DYSLIPIDEMIĄ MIESZANĄ

W dyslipidemii mieszanej zalecaną dietą jest dieta śródziemnomorska

LDL-C ≥ 130 mg/dl
oraz
TG ≥ 150 mg/dl

Zastosuj postępowanie dietetyczne

Zbierz wywiad rodzinny (zawały mięśnia sercowego, udary mózgu $< 60.$ rż., hipercholesterolemia u rodziców)

Kontrola lipidogramu po 4 tygodniach

Utrzymujące się podwyższenie
LDL-C ≥ 130 mg/dl
lub TG ≥ 150 mg/dl
+ BMI < 85 pc

Skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb
przyspieszony

Utrzymujące się podwyższenie
LDL-C ≥ 130 mg/dl
lub TG ≥ 150 mg/dl
+ BMI ≥ 85 pc

Zastosuj postępowanie dietetyczne

W przypadku redukcji masy ciała (BMI < 85 pc) i utrzymującej się dyslipidemii skieruj pacjenta do Poradni Lipidowej

tryb
standardowy

Zastosuj postępowanie dietetyczne

W przypadku braku redukcji masy ciała (BMI ≥ 85 pc) i utrzymującej się dyslipidemii dalsza postępowanie dietetyczne

II POBRANIE
PO 4 TYGODNIACH

PORADNIE LIPIDOWE

Na wizytę powinien zgłosić się rodzic z dzieckiem i poniższymi wynikami:

- 2 wyniki lipidogramu dziecka,
- wyniki lipidogramu rodziców.

Wywiad rodzinny powinien zawierać wartości lipidogramu rodziców oraz informacje o zawałach mięśnia sercowego i udarach mózgu $< 60.$ rż. u wszystkich członków rodzinnych, a także występowanie żółtaków ścięgien i powiek lub rąbka rogówki u krewnych.

Dokument rekomendowany przez konsultant krajową w dziedzinie medycyny rodzinnej
dr hab. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW (czerwiec 2025 r.)

Opracowanie:

prof. dr hab. med. Małgorzata Myśliwiec, dr n. med. Matylda Hennig, lek. Marta Bandura
Klinika Pediatrii, Diabetologii, Endokrynologii Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku

Wykaz ośrodków specjalistycznych diagnostyczno-terapeutycznych zaburzeń lipidowych w Polsce

Nazwa ośrodka	Adres	Koordynator	Lekarze
Poradnia Diabetologiczna dla Dzieci Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku	Poradnia Diabetologiczna dla dzieci 80-952 Gdańsk, ul. Dębinki 7 tel: 58 727 05 05 (rejestracja) Hasło: poradnia lipidowa bilans - tryb przyspieszony poradnia lipidowa - tryb standardowy	prof. dr hab. n. med. Małgorzata Myśliwiec	<ul style="list-style-type: none"> • dr n. med. Matylda Hennig • dr n. med. Anna Wołoszyn • dr n. med. Maria Skalska • lek. Marta Bandura
Poradnia Metaboliczna Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki Regionalne Centrum Chorób Rzadkich	Poradnia Metaboliczna 93-243 Łódź, ul. Rzgowska 281/289 tel: 42 200 62 62, 42 271 12 66 e-mail: rccr@iczmp.edu.pl	dr n. med. Ewa Starostecka	<ul style="list-style-type: none"> • dr n. med. Agnieszka Konopka • lek. Aleksandra Józwiak-Markiewicz • dr n. med. Aneta Gwozdowska
Klinika Pediatrii, Diabetologii, Endokrynologii i Nefrologii Centralny Szpital Kliniczny UM w Łodzi	Poradnia Diabetologiczna 91-738 Łódź, ul. Sporna 36/55 tel: 42 617 7952 Hasło: bilans hipercholesterolemia - tryb przyspieszony hipercholesterolemia - tryb standardowy	prof. dr hab. n. med. Agnieszka Szadkowska	<ul style="list-style-type: none"> • dr hab. n. med. Anna Hogendorf, prof. UM • dr hab. n. med. Beata Mianowska, prof. UM
Poradnia Diabetologiczna Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 ŚUM w Katowicach	Poradnia Diabetologiczna 40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel: 32 207 17 77 Hasło: bilans	prof. dr hab. n. med. Przemysław Jarosz-Chobot	<ul style="list-style-type: none"> • dr n. med. Ewa Rusak • dr n. med. Halla Kamińska
Poradnia Chorób Metabolicznych dla Dzieci i Młodzieży Poradnia Endokrynologiczna dla Dzieci i Młodzieży Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 w Szczecinie <i>Aktualizacja z dnia 16.06.2025 r.</i>	Poradnia Chorób Metabolicznych dla Dzieci i Młodzieży Poradnia Endokrynologiczna dla Dzieci i Młodzieży 71-252 Szczecin, ul. Unii Lubelskiej 1 tel: 91 425 34 08 Hasło: bilans poradnia lipidowa	dr n. med. Anita Horodnicka-Józwa	<ul style="list-style-type: none"> • lek. Joanna Wielopolska • dr n. med. Ewa Berus • dr n. med. Katarzyna Marcinkiewicz
Poradnia Diabetologiczna dla Dzieci, Klinika Diabetologii, Auksologii i Otyłości Wieków Rozwojowego Szpital Kliniczny UM w Poznaniu	Poradnia Diabetologiczna 60-572 Poznań, ul. Szpitalna 27/33 tel: 618 491 430, 504 805 561 e-mail: poradnia@skp.ump.edu.pl formularz online: www.skp.ump.edu.pl Hasło: poradnia lipidowa lub kod skierowania ICD-10: E78	dr n. med. Elżbieta Niechciał	<ul style="list-style-type: none"> • dr n. med. Elżbieta Niechciał • dr n. med. Paulina Wais • dr n. med. Maria Buczyńska-Górna
Poradnia Diabetologiczna Klinika Pediatrii Uniwersytet Medyczny w Warszawie	Poradnia Diabetologiczna 02-091 Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 63A tel: 22 317 91 43 (koordynator - p. Magdalena Głogosz)	prof. dr hab. n. med. Agnieszka Szypowska	<ul style="list-style-type: none"> • dr n. med. med. Lidia Groele • lek. Magdalena Dymińska • lek. Jędrzej Nowaczyk • lek. Beata Kowalczyk • lek. Katarzyna Piechowiak • lek. Emilia Kowalczyk-Korc • lek. Agnieszka Kowalska
Poradnia Endokrynologii Dziecięcej Poradnia Metaboliczna Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 w Rzeszowie	Poradnia Endokrynologii Dziecięcej 35-301 Rzeszów, ul. Lwowska 60 tel: 459 595 985 (rejestracja) lub przez Podkarpacki System Rejestracji Medycznej - www.psim.podkarpackie.pl	prof. dr hab. n. med. Artur Mazur	<ul style="list-style-type: none"> • lek. Ewa Gramatyka-Drażek • lek. Natalia Dąbek • lek. Magdalena Marć-Figurska

Wykaz ośrodków specjalistycznych diagnostyczno-terapeutycznych zaburzeń lipidowych w Polsce

Nazwa ośrodka	Adres	Koordynator	Lekarze
Poradnia Endokrynologiczna Klinika Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Uniwersytet Medyczny w Lublinie	Poradnia Endokrynologiczna 20-093 Lublin, ul. prof. A. Gębali 6 tel: 81 740 96 00 (7.30-14.30) 81 718 55 17 (12.00-14.30)	prof. dr hab. n. med. Iwona Beń-Skowronek	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Izabela Rysz lek. Magdalena Małka
Poradnia Chorób Metabolicznych Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Metabolicznych Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	Poradnia Chorób Metabolicznych 50-368 Wrocław, ul. Chałubińskiego 2a tel: 71 770 31 17 (sekretariat) 71 784 24 41 (rejestracja) Hasło: lipidy	prof. dr hab. n. med. Robert Śmigiel	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Barbara Salmonowicz dr n. med. Monika Seifert dr n. med. Joanna Chrzanowska
Poradnia Leczenia Otyłości oraz Zaburzeń Lipidowych u Dzieci i Młodzieży Katedra i Klinika Pediatrii i Endokrynologii Dziecięcej Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka Aktualizacja z dnia 29.01.2026 r.	Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka 40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel: 32 207 17 77 (rejestracja) Hasło: lipidy bilans pilne - tryb przyspieszony lipidy bilans - tryb standardowy	prof. dr n. med. Aneta Gawlik-Starzyk	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Kamila Szeliga lek. Agnieszka Pietrusik
Poradnia Endokrynologiczna dla Dzieci i Młodzieży Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	Poradnia Endokrynologiczna dla Dzieci i Młodzieży 30-663 Kraków, ul. Wielicka 265 tel: 12 333 90 40 (41) (sekretariat) 12 658 20 11 wew. 1244,1085 (poradnia) Hasło: przesiew lipidowy	prof. dr hab.n. med. Jerzy Starzyk	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Dorota Roztoczyńska lek. Ewa Mularz lek. Adrianna Kot-Marczewczyk
Poradnia Metaboliczna Klinika Pediatrii, Reumatologii, Immunologii i Chorób Metabolicznych Kości Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku	Poradnia Metaboliczna 15-274 Białystok, ul. Waszyngtona 17 tel: 85 745 05 02 e-mail: rejestracja@udsk.pl	dr n. med. Radosław Motkowski tel. 85 745 07 12	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Karolina Kierus dr n. med. Maria Jolanta Piotrowska-Depta prof. dr hab. n. med. Jerzy Konstantynowicz. tel. 85 745 06 81
Poradnia Diabetologiczna Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdziałem Kardiologii Uniwersytet Medyczny w Białymstoku Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku	Poradnia Diabetologiczna 15-274 Białystok, ul. Waszyngtona 17 tel: 85 745 05 02 e-mail: rejestracja@udsk.pl Hasło: poradnia lipidowa	prof. dr hab. n .med. Artur Bossowski	<ul style="list-style-type: none"> prof. dr hab. n. med. Barbara Głowińska-Olszewska dr n. med. Milena Jamiołkowska-Sztabkowska dr n. med. Agnieszka Polkowska
Oddział Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie	Poradnia Endokrynologiczna 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 18a tel: 89 539 32 18	dr n. med. Dorota Charemska	<ul style="list-style-type: none"> lek. Agnieszka Golder lek. Jolanta Jabłońska lek. Agnieszka Banach dr n. med. Anna Kącka-Stańczak
Poradnia Metaboliczna Oddział Kliniczny Pediatrii, Otyłości Dziecięcej i Chorób Metabolicznych Kości Szpital Miejski w Tychach	Poradnia Metaboliczna 43-100 Tychy, ul. Cicha 27 tel: 32 780 87 42, 793 830 459 e-mail: pmatusik@sum.edu.pl Hasło: lipidy bilans pilne – tryb przyspieszony lipidy bilans – tryb planowy	dr hab. n. med. Paweł Matusik, prof. SUM	<ul style="list-style-type: none"> dr n. med. Joanna Zarębska lek. Paweł Mazur lek. Marta Wilczek